H.CH. ANDERSEN

DEGEȚICA

EDITURA ION CREANGĂ

ILUSTRAȚII DE DOINA BOTEZ

H. CH. ANDERSEN

DEGEȚICA

TEXT ADAPTAT PENTRU EDIȚIE ILUSTRATĂ

EDITURA ION CREANGĂ, BUCUREȘTI, 1984

fost odată o femeie care voia și ea să aibă un copilaș, dar nu știa de unde să-l ia. Atunci s-a dus la o babă vrăjitoare și i-a spus:

— Uite, aș vrea și eu să am un copilaș, nu poți să-mi spui cum să fac ca să-l găsesc?

— Cum să nu! a răspuns baba. Uite ici un bob de orz; da' să știi că nu-i orz de-acela care crește pe ogoare și pe care-l dai la găini de mîncare; ia-l și pune-l într-un vas de flori și ai să vezi ce iese.

— Mulțumesc, mătușă — a spus femeia și i-a dat babei cinci bănuți; apoi s-a dus acasă, a sădit bobul de orz și îndată a răsărit o floare mare și frumoasă.

— Ce floare drăgălașă — a spus femeia și a sărutat petalele roșii și galbene, și cum le-a sărutat, floarea s-a și deschis pocnind. Era chiar o lalea ca toate lalelele, numai că, drept la mijloc, stătea pe pistilul verde o fetiță mititică de tot, gingașă și drăgălașă, și nu era mai mare decît un deget și de aceea i-au spus Degețica.

I-au făcut leagăn dintr-o coajă de alună, saltea din petale albastre de toporași, iar plapuma era o petală de trandafir.

Într-o noapte, pe cînd ședea frumușel în pătucul ei, pe un ochi de fereastră care era spart a intrat o broască. Broasca era urîtă, mare și jilavă.

— Ar fi tocmai bună de nevastă pentru băiatul meu — s-a gîndit broasca și a luat coaja de alună, în care dormea Degețica, și a sărit cu ea în grădină, pe geamul cel spart.

Fetița s-a trezit a doua zi dimineața și, cînd a văzut unde era, a început să plîngă amar; de jur împrejurul frunzei celei mari și verzi era numai apă, așa că la mal nu avea cum să ajungă. Broasca s-a închinat adînc în apă înaintea ei și i-a spus:

— Uite pe fecioru-meu! Ai să te măriți și o să trăiți amîndoi colo jos, în mîl, într-o locuință strașnică.

— Cuac! Cuac! Cuac! atîta a spus feciorul broaștei.

Au luat pătucul şi au plecat cu el; şi Degeţica a rămas singurică pe frunza cea verde şi a început să plîngă şi mai tare, pentru că nu-i plăcea să stea în mîl, la broasca aceea urîtă şi nici să se mărite cu urîtul de fecioru-su. Peştişorii, care o văzuseră pe broască şi auziseră ce spusese, scoaseră acuma cu toţii capul din apă să vadă şi ei pe fetiţă. Au văzut cît e de drăgălaşă şi le-a părut rău că trebuie să se ducă cu broasca jos în mîl. Nu! asta nu trebuie să se întîmple! S-au strîns cu toţii în apă, lîngă lujerul cel verde al frun-

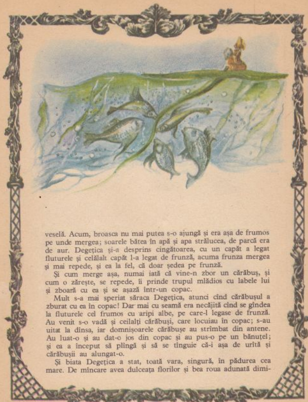

zei, l-au ros cu dinții și frunza s-a desprins și a început să meargă, pe apă în jos, cu Degețica pe ea, departe, acolo unde broasca nu putea s-o mai ajungă.

Degețica a trecut așa pe lîngă o mulțime de orașe; păsărelele care ședeau în copaci, pe mal, o vedeau și ciripeau:

— Ce fetiță drăgălașă!

Un fluture frumușel și alb tot zbura pe lîngă ea și de la o vreme s-a lăsat pe frunză, pentru că Degețica îi plăcea. Fetița era foarte

veselă. Acum, broasca nu mai putea s-o ajungă și era așa de frumos pe unde mergea; soarele bătea în apă și apa strălucea, de parcă era de aur. Degețica și-a desprins cingătoarea, cu un capăt a legat fluturele și celălalt capăt l-a legat de frunză, acuma frunza mergea și mai repede, și ea la fel, că doar ședea pe frunză.

Și cum merge așa, numai iată că vine-n zbor un cărăbuș, și cum o zărește, se repede, îi prinde trupul mlădios cu labele lui și zboară cu ea și se așază într-un copac.

Mult s-a mai speriat săraca Degețica, atunci cînd cărăbușul a zburat cu ea în copac! Dar mai cu seamă era necăjită cînd se gîndea la fluturele cel frumos cu aripi albe, pe care-l legase de frunză. Au venit s-o vadă și ceilalți cărăbuși, care locuiau în copac; s-au uitat la dînsa, iar domnișoarele cărăbușe au strîmbat din antene. Au luat-o și au dat-o jos din copac și au pus-o pe un bănuțel; și ea a început să plîngă și să se tînguie că-i așa de urîtă și cărăbușii au alungat-o.

Și biata Degețica a stat, toată vara, singură, în pădurea cea mare. De mîncare avea dulceața florilor și bea roua adunată dimi-

neața pe frunze. Așa a trecut vara și toamna. Dar după aceea a venit iarna, iarna rece și lungă. Toate păsările, care cîntaseră atît de frumos în preajma ei, au plecat, copacii și florile s-au uscat; Degețica dîrdîia cumplit de frig, pentru că hainele ei se rupseseră și pentru că era așa de gingașă și de subțirică, încît nu se putea să nu-i fie frig. A început să ningă și fiecare fulg care cădea peste ea era greu cum ar fi o lopată de zăpadă, aruncată peste noi, fiindcă noi sîntem mari, dar ea era numai cît o jumătate de deget. Atunci ce să facă și ea? Și-a pus în spate o frunză uscată, dar tot nu se putea încălzi și dîrdîia întruna de frig.

Chiar la marginea pădurii în care stătea era un lan mare de grîu. Grîul fusese secerat de mult și acuma nu mai rămăsese decît

o miriște. Dar Degeţicăi miriștea i se păru mare cît o pădure. A luat-o și ea prin miriște și a tot mers, tremurînd de frig, pînă a ajuns la ușa șoarecelui de cîmp, care își avea aici locuința. Degeţica s-a oprit la ușă ca o fetiță cerșetoare și s-a rugat să-i dea și ei o bucăţică dintr-un bob de grîu, că nu mîncase de două zile nimic.

— Săraca de tine — a zis șoarecele, care era un șoarece de treabă — hai, intră și te încălzește și stai la masă cu mine.

Și fiindcă fetița i-a plăcut i-a spus:

— Știi ce, stai la mine toată iarna; ai să-mi deretici prin casă și ai să-mi spui povești, că-mi plac poveștile.

Degețica a făcut cum i-a spus șoarecele și i-a mers foarte bine. Într-o bună zi, șoarecele i-a spus:

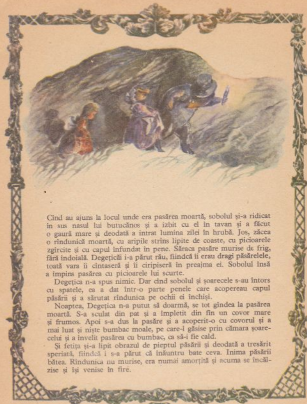
— Azi avem un musafir, un vecin de-al meu care vine în vizită, o dată pe săptămînă. E mai bogat decît mine, are o mulțime de odăi și o blană neagră, frumoasă. Dacă poți să te măriți cu el, atunci halal de tine; atîta numai că nu vede. Să-i spui cele mai frumoase povești pe care le știi.

Dar Degeţicăi numai de asta nu-i ardea. Vecinul era un sobol şi ea nici gînd n-avea să se mărite cu el.

Degeţica n-a avut încotro, a trebuit să cînte ceva şi a cîntat Mugur, mugur, mugurel şi alte cîntece. Şi sobolul s-a îndrăgostit de dînsa din pricina glasului ei frumos, dar n-a spus deocamdată nimic, că era chibzuit.

Săpase nu de mult un drum pe sub pămînt, de la casa lui pînă la casa şoarecelui; sobolul a poftit-o pe Degeţica şi pe şoarece să se plimbe prin hruba asta, ori de cîte ori aveau poftă. Le-a mai spus să nu se sperie că în tunelul acela este o pasăre moartă.

Cînd au ajuns la locul unde era pasărea moartă, sobolul şi-a ridicat în sus nasul lui butucănos şi a izbit cu el în tavan şi a făcut o gaură mare şi deodată a intrat lumina zilei în hrubă. Jos, zăcea o rîndunică moartă, cu aripile strîns lipite de coaste, cu picioarele zgîrcite şi cu capul înfundat în pene. Săraca pasăre murise de frig, fără îndoială. Degeţicăi i-a părut rău, fiindcă îi erau dragi păsărelele, toată vara îi cîntaseră şi îi ciripiseră în preajma ei. Sobolul însă a împins pasărea cu picioarele lui scurte.

Degeţica n-a spus nimic. Dar cînd sobolul şi şoarecele s-au întors cu spatele, ea a dat într-o parte penele care acopereau capul păsării şi a sărutat rîndunica pe ochii ei închişi.

Noaptea, Degeţica n-a putut să doarmă, se tot gîndea la pasărea moartă. S-a sculat din pat şi a împletit din fîn un covor mare şi frumos. Apoi s-a dus la pasăre şi a acoperit-o cu covorul şi a mai luat şi nişte bumbac moale, pe care-l găsise prin cămara şoarecelui şi a învelit pasărea cu bumbac, ca să-i fie cald.

Şi fetiţa şi-a lipit obrazul de pieptul păsării şi deodată a tresărit speriată, fiindcă i s-a părut că înăuntru bate ceva. Inima păsării bătea. Rîndunica nu murise, era numai amorţită şi acuma se încălzise şi îşi venise în fire.

În noaptea următoare, s-a dus iar la ea; rîndunica se trezise din amorțeală, dar era slăbită tare. Numai o clipă a deschis ochii și s-a uitat la Degețica:

— Îți mulțumesc, fetiță drăgălașă — a spus rîndunica beteagă. M-am încălzit de minune, am să prind iar putere și am să pot să ies de-aici și să zbor la lumina caldă a soarelui.

— Vai — spuse Degețica — afară e frig și ninge! Mai bine stai aici, în patul tău călduț, și eu am să te îngrijesc.

Cînd a sosit primăvara și soarele a dezmorțit pămîntul, rîndunica și-a luat rămas bun de la Degețica.

Vecinul, sobolul cel uricios, cu blană neagră, o ceruse în căsătorie. Dar Degețica nu se bucura deloc, fiindcă sobolul era uricios și ea nu putea să-l sufere.

Cînd a venit toamna, Degețica a fost și ea gata cu zestrea.

— De azi într-o lună e nunta — a spus șoarecele.

Cînd a auzit asta Degețica a început să plîngă și a spus că nu vrea să se mărite cu sobolul cel uricios. Biata fată era tare amărîtă; trebuia să-și ia rămas bun de la soare pe vecie. Cît șezuse la șoarece, putuse măcar de la ușă să se uite la soare.

— Rămîi cu bine, soare! spuse ea. Rămîi cu bine, rămîi cu bine! rosti ea din nou și luă în brațe o floricică roșie, o sărută și îi spuse: Floricică dragă, cînd o vezi pe rîndunică, spune-i rămas bun de la mine.

— Chiu-chiu-chiu — se auzi deodată deasupra capului şi cînd s-a uitat ce să vadă? Tocmai rîndunica!

— Uite ce — a spus rîndunica — acuşi vine iarna şi eu mă duc în ţările calde; nu vrei să vii cu mine? Te iau în spate. Hai cu mine, Degeţică scumpă, tu care m-ai scăpat de la moarte, cînd zăceam în hrubă!

— Da, vin cu tine — a spus Degeţica, şi atunci rîndunica a luat-o în spate. Fetiţa şi-a întins picioarele pe aripile păsării, s-a legat strîns cu cingătoarea de-o pană mai tare şi rîndunica s-a ridicat în înaltul cerului, peste păduri şi peste ape. Şi au mers ele tot aşa, pînă au ajuns la marginea mării albastre; pe ţărm, printre

copacii verzi și frumoși, se ridica un palat de marmură albă, din vremuri străvechi.

— Aici stau eu — a spus rîndunica. Uite, jos sînt o mulțime de flori; eu am să te așez pe una din ele și ai să stai acolo, vrei?

Rîndunica s-a lăsat în jos și a așezat-o pe fetiță pe o petală. Dar ce s-a mai minunat fetița! Drept în mijlocul florii ședea un omuleț, și era așa de alb și de străveziu, parcă ar fi fost de sticlă. Pe cap purta o coroană de aur și la umeri avea aripi și nu era mai înalt decît Degețica. Omulețul era spiridușul florii. În fiecare floare era cîte un spiriduș, sau cîte o zînă mititică; acesta însă era craiul tuturor.

— Doamne, cît e de frumos! spuse rîndunicii în șoaptă Degețica. Craiul florilor s-a speriat cînd a văzut-o pe rîndunică, fiindcă față de el, așa de mic și de gingaș, ea era ca un vultur uriaș. Cînd însă a zărit-o pe Degețica, s-a bucurat grozav; era fata cea mai frumoasă pe care o văzuse vreodată. Repede și-a luat coroana de aur de pe cap și i-a pus-o ei; apoi a întrebat-o cum o cheamă și dacă vrea să-i fie soție și crăiasă a florilor. Degețica i-a răspuns craiului cel frumos că vrea. Și atunci din fiecare floare s-a scoborît cîte o doamnă sau cîte un domn, și toți erau așa de drăgălași, că nu-ți mai luai ochii de la dînșii. Și i-au adus Degeticăi cîte un dar; cel mai strașnic din toate darurile a fost o pereche de aripi pe care i le-a adus o muscă mare și albă. I le-a prins Degeticăi pe spate și acuma putea și ea să zboare din floare în floare.

— Nu trebuie să te mai cheme Degețica — i-a spus fetiței craiul florilor. E un nume urît și tu ești frumoasă. Avem să-ți spunem Maia.

— Rămîi cu bine, rămîi cu bine! a spus rîndunica, și a plecat în zbor, înapoi, în Danemarca; acolo își avea ea un cuib, chiar la fereastra omului care știe să spună povești frumoase; și de la el am aflat toată povestea.

LECTOR MARIETA NICOLAU-PLĂMĂDEALĂ
TEHNOREDACTOR FLORENTINA PREDA

BUN DE TIPAR 18 IUNIE 1984
APĂRUT 1984
COLI DE TIPAR 3

ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ
„ARTA GRAFICĂ"

Lei 7,25